

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. június 25.
(OR. en)

11516/24

AGRI 536
AGRILEG 327
AGRIFIN 76
AGRISTR 46
AGRIORG 91
COH 43
ENV 688
POLCOM 216
SOC 500
EMPL 306

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2024. június 24.
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	11247/24
Tárgy:	Az eljárás eredménye

A Mezőgazdasági és Halászati Tanács 2024. június 24-i ülésén folytatott megbeszélések során nem sikerült konszenzusra jutni az uniós mezőgazdaság jövőjéről szóló következtetésekről. Az elnökség mindazonáltal megállapította, hogy 26 delegáció vagy támogatta, vagy nem ellenezte az e feljegyzés mellékletében található szöveget.

Következtetések az uniós mezőgazdaság jövőjéről

Az Európai Unió Tanácsának elnöksége

EMLÉKEZTETVE:

- az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 39. cikkére, amely meghatározza a közös agrárpolitika céljait: a) a mezőgazdasági termelékenység növelése; b) ily módon a mezőgazdasági népesség megfelelő életszínvonalának biztosítása; c) a piacok stabilizálása; d) az ellátás hozzáférhetőségének biztosítása; valamint e) a fogyasztók elfogadható ár ellenében történő ellátásának biztosítása,

TUDOMÁSUL VÉVE:

- a mezőgazdasági termelők által a közelmúltban Uniószerte tartott nagyszabású tiltakozó akciókat,
- az európai intézmények, valamint a nemzeti és regionális hatóságok által hozott azonnali intézkedéseket, és ezzel egyidejűleg a közép- és hosszú távú válaszok mérlegelésének szükségességét,
- az európai zöld megállapodást és különösen „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiát, valamint az uniós biodiverzitási stratégiát és a kapcsolódó tanácsi következtetéseket¹,
- az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőképről szóló, 2023. november 20-án elfogadott tanácsi következtetéseket², különös tekintettel a vidéki térségekre gyakorolt hatások vizsgálatának koncepciójára,

¹ 12099/20.

² 15631/23.

1. NYOMATÉKOSÍTJA a mezőgazdasági ágazat stratégiai szerepét az élelmezésbiztonságnak és a stratégiai autonómiának egy nyitott gazdaságon belüli biztosításában; ALÁHÚZZA, hogy az ágazat számos erőfeszítést tesz az élelmiszer-termelés fenntarthatóságának fokozására, miközben egyre több kihívással néz szembe – például az éghajlatváltozással és olyan geopolitikai feszültségekkel, mint az Ukrajna elleni orosz agresszió;
2. EMLÉKEZTET az EUMSZ 39. cikkében foglalt KAP-célkitűzések alapvető szerepére, valamint arra, hogy e célkitűzések mindegyikére kellő figyelmet kell fordítani; ELISMERI az Európai Unióról szóló szerződésben és az EUMSZ-ben – többek között az EUMSZ 11. cikkében is – foglalt horizontális célkitűzéseket, amelyek valamennyi szakpolitikára, így a KAP-ra is alkalmazandók;
3. ELISMERI a mezőgazdasági termelők által kifejezésre juttatott elégedetlenség számos okát, amelyek gyújtópontjában elsősorban a következők állnak: a méltányos jövedelem szükségessége, a gazdálkodásnak az alacsony termelői árak és a magas inputköltségek miatti alacsony jövedelmezősége, bonyolult jogszabályok bevezetése és végrehajtása, a szabályozási keret gyakori változásai, az adminisztratív terhek csökkentésének szükségessége, valamint az egyenlő versenyfeltételek biztosításának szükségessége mind globális szinten, mind a belső piacon;
4. EMLÉKEZTET az Európai Tanács 2024. február 1-jei, március 21–22-i és 2024. április 17–18-i üléseire, ahol az uniós tagállamok vezetői hangsúlyozták a KAP alapvető szerepét, és elismerték, hogy a versenyképes, fenntartható és reziliens mezőgazdasági ágazat az Unió kulcsfontosságú stratégiai érdeke, valamint hogy a mezőgazdasági termelőknek stabil és kiszámítható keretre van szükségük, többek között azért, hogy az kísérje őket a környezeti és éghajlati kihívásoknak való megfelelésben; ÚGY VÉLI, hogy a mezőgazdaságnak – a jelenlegi geopolitikai helyzetre tekintettel – az elkövetkező években is kulcsfontosságú stratégiai érdekeknek kell maradnia;
5. ÜDVÖZLI az Európai Bizottság által 2024 januárjában kezdeményezett, az uniós mezőgazdaság jövőjéről szóló stratégiai párbeszédet és annak azon célját, hogy közelítse a véleményeket a mezőgazdasággal és a zöld átállással kapcsolatos vitákban; VÁRAKOZÁSSAL TEKINT az elé, hogy a megbeszélésekről továbbra is aktívan tájékoztassák, valamint hogy értesítsék a párbeszéd eredményéről;

6. HANGSÚLYOZZA, hogy az élelmiszerrendszerekkel kapcsolatban olyan megközelítésre van szükség, amely az élelmiszerlánc valamennyi szereplőjét magában foglalja; NYOMATÉKOSÍTJA, hogy a szakpolitikák és eszközök, valamint a különböző szakpolitikai szintek között fokozottabb koherenciára és szinergiákra van szükség annak érdekében, hogy rendszerszintű és integrált megközelítést lehessen kialakítani; FELSZÓLÍTJA a Bizottságot, hogy készítsen elemzést az élelmiszerrendszerek olyan megközelítéseiről, amelyek a mezőgazdasági termelőket helyezik a középpontba, valamint megfizethető, elegendő, biztonságos és fenntartható módon előállított élelmiszereket biztosítanak az Unióban; NYOMATÉKOSÍTJA, hogy a fogyasztók elvárásainak jobban meg kell felelni;
7. A következő többéves pénzügyi keret (MFF) sérelme nélkül MEGJEGYZI, hogy a KAP számára megfelelő forrásokra van szükség ahhoz, hogy hatékonyan lehessen reagálni annak számos célkitűzésére, és hogy a KAP-támogatás – különösen a közvetlen kifizetések – tagállamok közötti méltányos elosztása érzékeny kérdés, amelyre megfelelő megoldást kell keresni;
8. EMLÉKEZTET arra, hogy a mezőgazdaság kulcsfontosságú a vidéki területek gazdasági, társadalmi és területi kohéziója szempontjából, amely területek alapvető hozzájárulást nyújtanak az EU általános jólétéhez és gazdasági erejéhez; MEGJEGYZI, hogy a mezőgazdasági ágazat vonzereje összefügg a vidéki térségek életképességével, valamint az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel; NYOMATÉKOSÍTJA az Unió vidéki térségeinek sokféleségét, valamint annak fontosságát, hogy a mezőgazdasági tevékenységeket Unió-szerte fenntartsák, többek között a legkülső régiókban³, a hátrányos természeti adottságokkal vagy egyéb területspecifikus hátrányokkal rendelkező területeken, a nagy népsűrűségű területeken, valamint a szigeteken és a szigetállamokban; ELISMERI a számos uniós vidéki térség előtt álló olyan egyedülálló kihívásokat, mint például az elnéptelenedés és az elöregedés, a szegénység és a korlátozott konnektivitás, valamint a foglalkoztatási lehetőségeknek és a szolgáltatásokhoz való hozzáférésnek a hiánya; NYOMATÉKOSÍTJA a kis- és középvállalkozások – köztük a kisgazdaságok – fenntartásának és fejlesztésének fontosságát az étellel teli térségek megteremtése érdekében; NYOMATÉKOSÍTJA a nők jelentőségét a mezőgazdasági ágazat fejlesztése szempontjából, valamint a vidéki térségek társadalmi fejlődéséhez nyújtott hozzájárulásukat; EMLÉKEZTET arra, hogy a mezőgazdasági földterületeket elsősorban mezőgazdasági célokra kell hasznosítani;

³ Az EUMSZ 349. cikke.

Erős és versenyképes uniós mezőgazdasági ágazat

9. HANGSÚLYOZZA a mezőgazdaságnak a fenntartható gazdasági növekedés tekintetében meglévő hozzájárulását és potenciálját, többek között a bioökonómiában rejlő lehetőségeknek a kiaknázása és annak a piacon való elterjedése, valamint a körforgásos gazdaság, a reziliens élelmiszer-ellátási láncok, az innovatív módszerek és más természet alapú gyakorlatok révén; NYOMATÉKOSÍTJA, hogy a mezőgazdasági termelők sok esetben az élelmiszer-ellátási láncnak a legsérülékenyebb láncszemét alkotják, jövedelmük gyakran strukturálisan elmarad más ágazatok átlagától, továbbá TISZTÁBAN VAN ezen alacsonyabb jövedelmek számos okával; ALÁHÚZZA, hogy méltányos jövedelmet kell biztosítani a mezőgazdasági termelők számára közép- és hosszú távon, mégpedig az élelmiszerláncban meglévő pozíciójuk javítása által, a jövedelmek diverzifikálására adódó további lehetőségeknek a feltárása és előmozdítása révén, továbbá a szabályokon alapuló és tisztességes versenynek, valamint az egységes piacnak a megvalósítása révén; EMLÉKEZTET a közvetlen kifizetéseknek a mezőgazdasági termelők jövedelemtámogatásaként betöltött szerepére;
10. ÜDVÖZLI a Bizottság azon kezdeményezéseit, amelyek a mezőgazdasági termelők élelmiszer-ellátási láncban meglévő pozíciójának a megerősítésére irányulnak, így többek között az Agrár-élelmiszeripari lánc Uniós Megfigyelőközpontjának elindítását; FELSZÓLÍTJA a Bizottságot, hogy továbbra is tegyen intézkedéseket a mezőgazdasági termelők élelmiszer-ellátási láncban meglévő pozíciójának a megerősítésére annak biztosítása érdekében, hogy méltányos díjazásban részesüljenek azon termékekért és szolgáltatásokért cserébe, amelyet a társadalom számára nyújtanak, továbbá a fenntartható módon termelt mezőgazdasági termékek iránti kereslet és azok díjazásának ösztönzése érdekében; TUDATÁBAN VAN ANNAK, hogy az ilyen politikák nem szabad, hogy túlzott mértékű hatást fejtsenek ki az uniós fogyasztók által fizetendő élelmiszerárakra;

11. NYOMATÉKOSÍTJA annak jelentőségét, hogy méltányos, nyitott és szabályokon alapuló kereskedelmi rendszert, valamint egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítani, az egészségre és a biztonságra vonatkozó előírások betartásának szigorú ellenőrzésével és azok szigorú érvényesítésével; EMLÉKEZTET arra, hogy az EU nettó exportőr az agrár-élelmiszeripari termékek tekintetében, és hogy kereskedelmi kapcsolatait tekintve diverzifikálnia kell, ennek fényében pedig HANGSÚLYOZZA, hogy elengedhetetlen a kereskedelmi eszközök jól kiegyensúlyozott kezelése, különös tekintettel a vámkontingensekre, a méltányos és fenntartható kereskedelem biztosítása, valamint a belföldi mezőgazdasági termelők és fogyasztók érdekeinek figyelembevétele érdekében; EMLÉKEZTET az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Bizottságnak az uniós egészségügyi és környezetvédelmi előírások importált mezőgazdasági termékekre való alkalmazásával kapcsolatos multilaterális szintű proaktív szerepvállalásról szóló, 2021. évi együttes nyilatkozatára⁴; NYUGTÁZZA az importált mezőgazdasági és agrár-élelmiszeripari termékekre vonatkozó uniós egészségügyi és környezetvédelmi előírások alkalmazásáról szóló, 2022. évi bizottsági jelentést⁵; EMLÉKEZTET az e jelentésben foglalt azon következtetésre, hogy az importtermékekre is ki lehet terjeszteni az uniós termelési előírásokat, feltéve, hogy erre a vonatkozó WTO-szabályok teljes körű tiszteletben tartása mellett kerül sor; FELKÉRI a Bizottságot arra, hogy továbbra is kövesse nyomon az uniós mezőgazdasági piacok helyzetét és számoljon be arról, valamint hogy rendszeresen frissítse és fejlessze tovább a szabadkereskedelmi megállapodások mezőgazdasági ágazatra gyakorolt kumulatív hatására vonatkozó értékelését;
12. MEGÁLLAPÍTJA, hogy a mezőgazdaság a soron következő uniós bővítési folyamat vonatkozásában fontos ágazatot jelent; FELKÉRI a Bizottságot, hogy értékelje alaposan az EU bővítésének hatását annak érdekében, hogy a mezőgazdasági ágazatot fel lehessen készíteni az említett bővítésre, továbbá hogy korlátozni lehessen az uniós piacok és termelők számára kedvezőtlen hatásokat, építve a korábbi bővítésekből levont tapasztalatokra, egyidejűleg pedig figyelembe véve az EU bővítésének pozitív hatásait mind a mezőgazdaság, mind az Unió egésze számára;

⁴ HL C 488., 2021.12.6., 6. o.

⁵ 9651/22.

13. TUDATÁBAN VAN ANNAK, hogy egyre nagyobb jelentőségű a mezőgazdasági ágazat olyan külső kihívásokkal szembeni rezilienciája, mint a gyorsan változó piacok, a geopolitikai körülmények és az éghajlati események, különös tekintettel arra, hogy a vízhez kapcsolódó kihívások – így például a víz rendelkezésre állása – egyre inkább kulcsfontosságú problémává válnak majd a mezőgazdasági termelés szempontjából; ezért KIEMELI az olyan uniós szintű megelőző intézkedéseknek, valamint célzottabb, rugalmasabb és hatékonyabb válság- és kockázatkezelési mechanizmusoknak a jelentőségét, amelyeknek a rendelkezésre álló pénzügyi erőforrásoknak és az eddigi tapasztalatoknak az értékelésén kell alapulniuk; ÖSZTÖNZI a Bizottságot, hogy a jövőbeli vízügyi kezdeményezések kapcsán vegye figyelembe a mezőgazdaság sajátos jellemzőit;

Az innováció és az ágazati együttműködés elősegítése

14. KIEMELI, hogy a fenntartható és versenyképes mezőgazdasági termeléssel, valamint élelmiszer-termeléssel és -feldolgozással kapcsolatos kutatás és innováció meghatározó szerepet játszik a népesség élelmezéséhez szükséges mennyiségű, valamint fenntartható, biztonságos, egészséges és megfizethető élelmiszerek termelésének megvalósításában; ÜDVÖZLI azokat az európai kezdeményezéseket, amelyek szilárd tudásáramlások kialakítására és az innováció felgyorsítására irányulnak a mezőgazdasági ágazaton belül, az ágazat sokszínűségének figyelembevételével; HANGSÚLYOZZA a bioökonómia, a biotechnológia, az innovatív módszerek és az egyéb természet alapú gyakorlatok relevanciáját;
15. ÖSZTÖNZI olyan, a fenntartható mezőgazdasági termelési gyakorlatokkal és technológiákkal kapcsolatos kutatási és innovációs programok kidolgozását, amelyek felölelik a feldolgozást, a természet alapú megoldásokat, a bioökonómiát, a körforgásos gazdaságot és a precíziós mezőgazdaságot; HANGSÚLYOZZA ezért – a következő többéves pénzügyi keretről (MFF) való megállapodás sérelme nélkül – a KAP-ot kiegészítő uniós finanszírozás jelentőségét; SZORGALMAZZA az infrastruktúrába és az innovációba irányuló beruházási lehetőségek előmozdítását;
16. KIEMELI az értéklánc összes szereplőjére, így többek között a mezőgazdasági termelőkre, kutatási egységekre, vállalkozásokra, a civil társadalomra és a közigazgatási szervekre kiterjedő tapasztalatcsere-hálózatok fontosságát; EMLÉKEZTET az európai KAP-hálózat e célból történő igénybevételére; ÖSZTÖNZI a mezőgazdasági termelőknek szánt tanácsadói rendszerek kifejlesztését, ideértve a tanácsadók képzését is; MEGJEGYZI, hogy a beruházási kapacitás és a tudáshoz való hozzáférés terén meglévő jelentős egyenlőtlenségek akadályokat képeznek a különböző fenntartható technológiák mezőgazdasági termelők általi átvételében;

Az egyszerűsítés szükségessége a mezőgazdasági termelőkre és a tagállami közigazgatásokra háruló adminisztratív terhek csökkentése érdekében

17. EMLÉKEZTET annak fontosságára, hogy a mezőgazdasági termelőknek és a tagállami közigazgatásoknak stabil és kiszámítható szabályozási és pénzügyi keretre, valamint a szabályozási keret jelentős változása esetén megfelelő végrehajtási, illetve alkalmazkodási időszakra van szükségük annak érdekében, hogy lehetővé váljon a hatékony kommunikáció és biztosítva legyen a jó végrehajtás a terepen; KIEMELI, hogy a KAP-ra vonatkozó jogalkotási javaslatokat időben be kell nyújtani;
18. FELSZÓLÍTJA a Bizottságot, hogy továbbra is kövesse nyomon az adminisztratív terhek forrásait, valamint a bonyolultságot a mezőgazdasági termelőket és a közigazgatásokat a végrehajtás során érintő uniós jogszabályok vonatkozásában, különös tekintettel az új teljesítési modell folyamataira és annak irányítására, továbbá hogy kövesse nyomon a mezőgazdaságot érintő szakpolitikák kumulatív hatásait, és tárja fel e szakpolitikák terén egy eredményorientált megközelítés kialakításának lehetőségeit;
19. MEGÁLLAPÍTJA, hogy a tagállamok képezik az első kapcsolatfelvételi pontot a mezőgazdasági termelők számára, és felelősséggel tartoznak az uniós források kezeléséért és elosztásáért, ennél fogva pedig a tagállamoknak szintén szerepet kell játszaniuk az egyszerűsítés folyamatában; a tagállamok FELKÉRÉST KAPNAK ARRA, hogy vizsgálják meg, milyen módokon lehet javítani a mezőgazdasági termelők helyzetét hosszú távon;

A fiatal és az új mezőgazdasági termelők támogatása és generációs megújulás

20. ELISMERI, hogy a mezőgazdasági ágazatban fontos a generációs megújulás, amely szükséges egyfelől a mezőgazdasági tevékenység folytonosságának, másfelől pedig az EU mezőgazdasági ágazata rezilienciájának biztosításához; TISZTÁBAN VAN azokkal a nehézségekkel, amelyekkel a fiatal és az új mezőgazdasági termelők a vállalkozásuk elindításakor – többek között a mezőgazdasági földterületekhez való hozzáférés terén – szembesülnek; HANGSÚLYOZZA, hogy az ágazat pozitív hosszú távú jövőképe kulcsfontosságú tényezőt jelent a fiatal és az új mezőgazdasági termelők bevonása szempontjából;
21. NYOMATÉKOSÍTJA a fiatal és az új mezőgazdasági termelők tevékenységének megkezdését, valamint a javukra történő földátruházást elősegítő intézkedések meghozatalának fontosságát és annak szükségességét, hogy könnyebbé váljon a hitelhez és az elsősorban mezőgazdasági hasznosítású földterülethez jutást;

Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia és a környezet megőrzése

22. EMLÉKEZTET arra, hogy az ökoszisztémák megfelelő működése és azok megőrzése döntő fontosságú az élelmezésbiztonságnak, valamint az uniós mezőgazdaság hosszú távú rezilienciájának a szavatolásához; TUDATÁBAN VAN ANNAK, hogy az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás minden ágazatban – így a mezőgazdaságban is – kulcsfontosságú;
23. ELISMERI a mostanáig tett előrehaladást és a mezőgazdasági termelők által már eddig is megtett számos erőfeszítést, amelyek arra irányulnak, hogy segítsék az EU éghajlat-politikai, a biológiai sokféleséggel kapcsolatos, környezetvédelmi, állatjóléti és egyéb fenntarthatósági célkitűzéseinek elérését; TISZTÁBAN VAN AZZAL, hogy a mezőgazdasági ágazatnak az említett célkitűzések elérése érdekében folytatnia kell ezeket az erőfeszítéseket, figyelembe véve közben a mezőgazdasági ágazat társadalmi-gazdasági valóságát, versenyképességét és nyereségességét; ALÁHÚZZA, hogy a különböző éghajlatbarát mezőgazdasági gyakorlatok – többek között a karbonszállítás révén – megoldásokat nyújthatnak a környezeti és éghajlati kihívásokra; SZORGALMAZZA, hogy fordítsanak fokozott figyelmet a növényifelhérje-források rendelkezésre állására és diverzifikálására az Unióban;
24. NYOMATÉKOSÍTJA, hogy szükség van a mezőgazdasági termelők megfelelő támogatására a fenntartható gyakorlatok alkalmazására való átállás során, a magas szintű élelmiszer-biztonsági előírások fenntartása mellett; FELSZÓLÍTJA a Bizottságot, hogy részesítsen előnyben egy olyan, ösztönzésre építő megközelítést, amely a mezőgazdasági termelőket az általuk nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatásokért cserébe a költségeket és az elmaradt jövedelmeket meghaladó díjazásban részesíti; KIEMELI a KAP jelentőségét az EU környezetvédelmi, a biológiai sokféleséggel kapcsolatos és éghajlat-politikai kötelezettségvállalásai elérésének elősegítésében;
25. NYOMATÉKOSÍTJA, hogy a KAP hozzájárulásán túlmenően az egyéb állami és magáneszközök szintén kulcsfontosságú szerepet játszhatnak abból a célból, hogy segítsék a mezőgazdasági termelőket az Unió környezeti, a biológiai sokféleséggel kapcsolatos és éghajlati kihívásainak kezelésében;

Záró megállapítás

26. FELHÍVJA a hivatalba lépő Bizottságot, hogy a munkaprogramjának, valamint az elkövetkező években a mezőgazdaságot érintő szakpolitikáinak a kidolgozása során az összes fenti kérdéssel foglalkozzon.